

ALFÖLD

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI KÉPES FOLYÓIRAT.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HONISCH L. ISTVÁN.

ARAD, 1901. DECZEMBER HÓ 25.

I. ÉVFOLYAM 9. SZÁM. ════════

═══════ MEGJELENIK MINDEN

MÁSODIK VASÁRNAP. ════════

SZERKESZTŐSÉG: SZABADSÁG-TÉR 16. SZÁM.

KIADÓHIVATAL: JÓZSEF FŐHERCZEG-ÚT 22.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor.

Egyes száma 40 fil.

═══════ ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA. ════════

I. ÉVFOLYAM.

9. SZÁM.

1901. DECEMBER 25.

ALFÖLD

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI KÉPES FOLYÓIRAT.

Felelős szerkesztő: HONISCH L. ISTVÁN.

SZERKESZTŐSÉG: SZABADSÁG-TÉR 16. SZ.

KIADÓHIVATAL: ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-ÚT 22.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Egyes száma 40 fill.

ZILAHY GYULA.

AZ OLVASÓHOZ.

Most, hogy lapunk immár a második évfolyamba lép, jól esik egy kissé die ekednünk. A mikor megindultunk, minden oldalról halottuk a gúnykacajzt, a sajnálkozó intelmeket, s mindenki holtbizonyosra vette, hogy lapunk egy meddő, sikertelen vállalkozás. Mi komoly ábrázattal hallgattuk végig ezeket a diviniciókat, melyek mind bementék az „Alföld“ ki-mulását. A komoly ábrázat mögött azonban ott belül oly bizalmas és biztos érzéssel vártuk az év végét, melylyel fölverteztük magunkat a haláljóslatok ellen. És ime, itt állunk az év végén s nem szüntünk meg bizakodni lapunk jövőjében. Sőt kétszerezett buzgalommal lépünk az újévbe, mert látjuk, hogy a mi közönségünk ép úgy tudja, mint mi, hogy az „Alföld“ re szükség van.

A mi közönségünk nem fogyhat, annak természet szerint csak szaporodnia lehet és a mikor meglegegedéssel tekintünk végig eddigi működéseinkre és meglegegedéssel konstatáljuk, hogy lapunk számról-számra javult, olvasó közönségünk megszaprodásához képest mi is nagyobbítjuk a lap terjedelmét, javítjuk tartalmilag és esinositjuk külsőleg. Már a jelen számban is ujitást talál az olvasó a belső berendezésben alkalmazkodtunk a modern lapok berendezéséhez.

Egyben szükségesnek tartjuk indokolni, hogy mért jelentünk meg egy pár nappal előbb, mint kellett volna. Lapunk rendes megjelenési ideje a karácsonyi ünnepek után lenne, de éppen mert a karácsony az az ünnep, a melyen az emberek szeretnek olvasásba merülni s a karácsonyt szívesen ünnepli nemcsak a mákos és diós patkókkal, hanem az apró ólombetük ünnepi megjelenését is szívesen belevonják ünneplésük intim kereteibe. Ezért jelentünk meg karácsonykor, hogy lapunk ott legyen az ünnep reggelén minden olvasónk asztalán.

A midőn tehát az első évfolyam végén, büszkén tekintünk arra a tényre, hogy a létkérdés alapkövét leraktuk, egyúttal bizalommal tekintünk a jövőbe, remélve, hogy a közönség fokozatosabb támogatásban részesít majd bennünket az új évfolyam küszöbén.

Az Alföld előfizetési ára :

Egy évre	10 kor.
Félévre	5 ..
Negyedévre	2 „ 50 fill.

Kiadóhivatal József-főherceg-út 22.

GYURKA KARÁCSONYA.

Nincsen neki bú az arcán,
Nem kesereg — nem sóhajtoz.
Vigan dalol, füttyörészget
És naponkint el-el drótoz.

Pedig a kutyák is sokszor
Megugatják ijesztgetik,
De Gyuró ám nem fél tőlük ...
S elkiáltja, drótoztassék!

Drótoztassék, drótoztassék!
És így megy ez napról-napra ...
Felesége, s kis árvái
Tőle messze sóhajtozva.

De nyomorban mégsem élnek,
Mert hű férj és gondos apa —
A mit keres, hónaponként
Haza küldi drótos Gyurka.

A szive csak néha sajog,
Hogyha honvágy fogja el azt
De ő azt is eltitkolja ...
Talál reá hamar vigaszt.

S elgoudolja, karácsonyra —
Tátraalji kis faluban ;
Várja az az édes asszony
Kis Gyuróval a karjában.

Várja, várja a jó asszony
S három poronty körülötte —
Drótos Gyurkát, a férjt, s apát
Karácsonynak estéjére.

És Gyuró a szent estére
Megérkezik falujába —
A falunak legutolsó
Fából épült kunyhójába.

A gyermekek sivitanak
A jó asszony szóhoz se jut
S leemeli Gyurójáról
Rettenetes nehéz batyut.

Hamar Jankó, a pálinkát
Te meg Palkó a kenveret
S én meg hamar elkészitem
A jó zsiros krumpli levest.

A kis Gyuró megoldja az
Apjának a bocskorszijját
Nagy utról jött drága apó
Had pihenje ki ő magát.

S a jó asszony zürög-forog —
Az örömtől mit is tegyen? ...
Hiszen hogy az ura itthon,
Egyszer esik esztendőben.

LIPTÓFALVY ISTVÁN.

SAISON.

SZOYER ILONÁRÓL.

Arad, december 20.

Kedves Liptófalvi!

Maga most azt hiszi, hogy megint az urammal kezdem a levelet. Pedig maga alaposan téved, az uramat skartba tettem, mert megfájdult a fogam egy kalapra s az uram, csak hogy ne is említsem, semmiképen sem veszi tudomásul, hogy én magának leveleket írogatok.

Föltettem magamban, hogy nagyképű leszek s Szoyer Ilonáról fogok magának írni és pedig olyanformán, hogy azt is megmondjam, a mit mások elfejtettek.

Azt hiszem, egyetérték magával, a mosóném-mal, a házmesterrel, a második emeleti lakókkal, sőt talán a kritikusokkal is, hogy Szoyer Ilona nagy művésznő, aki úgy énekel, a hogy nálunk még nem énekelt senki.

De, édes Istenem, nekünk asszonyoknak más szemünk is van ám, mint a mélyen t. publikumnak. Nekünk nem elég ám, hogy valaki csak jól tud énekelni, a mi követelvényeink tulterjednek a kántálás nemes mesterségén.

És most olyasmit fogok állítani, a min maga okvetlenül elmosolyodik s áldja az Istent, hogy nem született naiv asszonynak. Az én kijelentésem az, hogy a primadonna csak akkor művésznő, ha az asszonyoknak is tetszik és visszafelé, ha egy asszony azt mondja egy művésznőre, hogy az jó, akkor maga mérget vehet arra, hogy az a művésznő a *legjobb*.

Mert én asszony létemre nagyon jól tudom, hogy mit jelent az, ha az asszonyok dicsérnek egy színésznőt. Ez nem jelent dicséretet, hanem hogy: *kapitulálunk*.

Meg kell ugyanis érteni, hogy minden asszony egy hadjáratot folytat a színésznővel szemben. Nem akarja elismerni sem azt, hogy szép, sem azt, hogy jó, legkevésbé pedig azt, hogy — *tisztességes*. A mikor tehát egy asszony dicsér egy színésznőt, akkor abban a dicséretben lerakta a fegyvereit és azt mondja: szép is vagy, jó is vagy, tisztességes is vagy. Az asszonyok viágért sem akceptálnák jó színésznőnek azt, aki csak jó és szép, de nem tisztességes, sem azt, aki csak tisztességes és jó színésznő, de nem szép, sem pedig azt, aki szép is, tisztességes is, de nem tud játszani.

Mint asszony tehát merem állítani, hogy Szoyer Ilona jó színésznő. Értsen belőle, kedves Liptófalvi, ha tud.

Hogy az asszonyok hadjáratot folytatnak a színésznők ellen, az természetes. Az asszonyi önérték, hiúság, nagyravágás mindmegannyi arra való, hogy

Szoyer Ilonka.

másokat ne engedjünk a fejünk fölé nőni. Minden asszony, kivált ha szép, nem ismer magán kívül szépséget. Ha már most ki merem mondani, hogy Szoyer Ilona szép jó és tisztességes, akkor megalakotom magamnak a *jó színésznő* (asszonyi értelemben vett) fogalmát.

Ha mellékes részletkérdéseket akarnék boncolgatni, akkor nagyon sokat írhatnék magának azokról az öltözékekről, a melyekről finom uri izlésre lehet következtetni, arról a természetes, negédes bájról, mely az „un vierge“ fogalmára vezet, és azokról a tiszta, naiv tekintetű szemekről, a melyekért nagyon sok uri család leánya megirigyelhetné.

Egy okos és szép aradi leány mondotta előttem, hogy Szoyer Ilona olyan, mint egy kirakatból kivett baba. Nos, kedves Liptófalvi, ebben benne van az is, hogy olyan tapasztalatlan, mint egy baba. Hogy a kulisszák mögötti guerilla háborúhoz nem ért, az bizonyos, mert különben abban a nyilatkozat harcban, melyet Leszkay urral folytatott, úgy lefőzte volna Leszkay urat, mint a hogy azt Leszkay megérdemelte volna. És az én szép ismerősöm beleértette az ő rövid és elmés kritikájába azt is, hogy Szoyer Ilona erényes. Mert hallott már maga valaha nem erényes babáról? Ha emancipálhatnám magam a konvenció kötelező szabályai elől, akkor a következő szokatlan felirású koszorúval járulnék Szoyer Ilona elé: „Annak a művésznőnek — aki tudásán fölül az erényével is hódít.“ Ennél nagyobb elismeréssel, azt hiszem senki sem adózhatik a színésznőnek és az adó annál becsesebb, mert asszony adja

Látja, édes Liptófalvi, elérkeztem végre ahhoz a ponthoz, a melyből kiindultam, hogy az asszonyok mégis csak más szemüvegen keresztül kritizálnak, mint maguk férfiak. Ha maga véletlenül kurizálna valami szép leánynak (s nem hiszem, hogy nem teszi) kérdezze meg tőle is véleményét. Erre meg én veszek mérget, hogy akkurátos olyan lesz, mint az enyém.

A mennyiben pedig azt hiszi, hogy Szoyer Ilonáról többet irtam, mint kellene, gondolja, hogy asszony vagyok, aki szeret magas fára felmászni azért, a mit rövid karóról is le tudna venni, de gondolja meg főleg azt, hogy nagyon sok olyan színész is van, akiről tiz annyit tudnak összehordani az ékes nyelvezetű kritikások, akiknek pedig az elismerő bókot nem adhatjuk meg abban a formában, mint ezt Szoyer Ilonának a legfinnyásabb asszony is megadhatja.

Adieu!

Eveline.

U. i. Majd elfelejtettem, hogy karácsony van, s tulajdonképen karácsonyi levelet akartam írni. Azért is boldog ünnepeket!

Eveline.

Fölkénve minden áron . . .

Érzem a csókot, égi ihletésnek
Bűnös nedűje égi ajkamat;
S én gyors irammal a papírra véslek:
Teremtő gondolat.

Mint a szobrász alaktalan tömegből
Vénust formál, hogy szinte él, hervül,
Kezemtől a dacos rim szirtje meglől
S elfogad mesterül.

Úgy esendül, pattog, esengve,
Mint játszi kedvem szabja, rendeli,
Majd zord, fenséges, mag meg édes, enyhe
Es hangulatteli.

Óh, nines gyönyör, mely egy dallal felérne,
Úgy csók se csattan, mint jó rimre-rim!
Minden betű él s könnyűt csal szembe
A sóvárgás, a kin.

Sír az egész vers bánatos örömmel
S ki előlrassa, sír, hogy született.
Se lát, se hall, még jó, ha kit se dönt fel,
S nem keres kötetlet.

Vagy látnátok, ha szilaj izgalomtól
Tajtékzik a rim s mély örvényt kavar.
Az olvasó fejjel falat dorombol,
Vagy bieskázni akar!

Ilyen a dal kimondhatlan varázsa,
Igy önti lelkem az érzelmeket,
S tán leplet vonjak, hogy élő ne lássa
Szülőteim felett?

*Rejtőzsem én is látatlan zugolyba,
Mint a bagoly, mely fülti a szemét.
Mig tolakolva jár a ponyva, polyva,
S kapaszkodik beléd?*

*Legyek szerény, mielő Petőfi, Tompa,
S ilyen kaliberű még egynehány,
Rövidke szárnyát diadalra hontja
A világ piacán?*

*Csillag vagyok, mindenki lássa rajtam,
Hiremnél csak szerénységem nagyobb!
Az édes mézből, melytől árad ajkam,
Szomjazók igyátok! — — —*

*S te jó közönség, mely mindent bevonnél,
Vagy halgatag türsz, lázadj már kicsit.
Eléred még, hogy azt mondják nevednél
Mosolyva, sugva: Csitt!*

*„Ott jó talaj van, csak gazdája nincsen,
Ott a Parnasszus fejtetőre áll!
Menjen versével Aradra kincsem,
S biztos sikert talál!”*

*Menjen Aradra, ott büszkén ragyoghat,
Ott a kritika szín-méz, csupa bók.
Legfeljebb csak a kutyák háborognak,
A kik irástudók.*

*Jövel megváltó új kor, új derüvel,
Csoportosítsd a hivatottakat,
Jövöben annak a kinek a fü kell.
Csak legelni szabad!*

*Alkoss törvényt a szent izlés nevében
S tartsd tiszteletben a törvényeket.
Ha másban a bűn megtorlása szűgyen,
Itt miért nem lehet?*

*S ki a bűnössel egy malomban öröl,
Az orgázának is lakolni kell!
Ha megfeledekzünk a rózsától,
Fattyú hajtást nevel . . .*

*Aranynak árusítja, a mi talmi,
Legalább egyszer, egy vevőt becsap.
S még magamagát is meg tudja csalni,
S hiszi az aranyat.*

*Idővel te szép kor a múzsa ölében
Egyesíts minket, a fölkenteket!
S ha kénsél, visszaadjuk sorba, szépen
A kenőcsöt neked!*

Farkas Ferencz.

A FÉRJ HAZAJÖN.

Mutatvány: **RESCHNER ILONA**, most megjelent „**PORSZEMEK**”
cízü kötetéből.

Zord fagyos tél dühöng; orrpirosító, kéz és láb-
dermesztő rettenetes tél. A csendes kis utcában,
egy medvedivat szerint öltözött uri ember rohan. A
sulyos bundából és a bolyhos prémkucsmból csak
egy haragos piros orr meg két zuzmarás szempilla

látszik ki, azok sem bánnák, ha a télre való tekintettel kisebb térfogattal áldotta volna meg a Teremtő. Majd megáll a gördülő ruhatömeg, egy kis rácsos kapu előtt, és megnyomja erőteljesen a villamos csengő gombját. Az alatt pedig türelmetlenül toporzékol a gránit járdán, mint aki nagyon vágyódik a meleg szoba után. Közbe-közbe hangosan dörmög, a hideg miatt és amiért a sűrű vasrács mögött, úgy összekuszott az orgona és játszin hófedte, ágas bogas cserjéje, hogy nem láthat be előre, a kicsi kertbe.

A kapu gyorsan megnyílik és utána újra becsukódik. Tik . . . ták . . . egy hárászkendőbe burkolt didergő cselédleány be is zárja belülről. Széles fehér kőlépcsőkön jut fel a félemeletes, üvegfaltól védett verandába, hova barátságos fényt vet, — az ajtó rózsaszín csipke függönyén átszűrődve a nagy ebédlőszoba függő lámpája. Lerázza magáról az olvadó havat és benyit a meleg kényelmes kis fészekbe. Egy kacagó, csicsergő hang fogadja, ártatlan pajkos örömmel. Isten hozta kis uram! . . . és az ijesztő medvetoálettől csakhamar kihámlik egy kifogástalan külsejű fiatal férj, az ügyes női kezek segítségével. Szokás szerint megcsókolja a nő homlokát s aztán szokatlan mogorván, fázós kedvetlenséggel veti magát bele a himzett szőnyeges hintaszékbe a kályha előtt. Mereven bámul a jókedvűen lobogó tűzbe és szórakozottan dörszölte össze kivörösödött kezeit. Az asszony előtt már bizonyos, hogy az urának kellemetlensége lehetett, leolvassa azt erős ráncokba szedett homlokáról.

Nem is esik rosszul, meg nem is neheztel, amiért csak kötelességszerű homlokcsókot kapott. Egy kicsit duruzsol magában, észrevétlen, mint a kiegyeztetett cica, mikor barátságos dorombolását mellőzi. Azután szótlánul kioson a konyhára.

Jobb magára hagyni! fujja ki a hideget és ha ragot, addig ő is töri a fejét azon, hogy mivel hogyan üzze el azokat a kellemetlen zaklatott gondolatokat, melyek az ura homlokára, olyan mély ráncokat vontak. Rövid idő múlva a hideget és a harag egy részét elnyelte a kályha jóleső sugárzó meleg lángja. A gondok, aggodalmak és kellemetlenségek hangulatainkkal együtt nőnek vagy kisebbednek. Egy édes kis otthon, tapintatos szerető társ . . . a hangulat emelkedik . . . színesedik . . . a gondok törpülnek, összezsugorodnak.

Az asszony derűs otthoni ruhájában közeledik. Kis rózsás arca mosolyog, mint a hajnalpirtól ragyogó felhő. Tudja, érzi, hogy ma nékie, különösképen jónak, türelmesnek, szeliden kedvesnek kell lennie, mert csak így lesz képes eloltani a férje magába fojtott tűzét. Most nem lenne jó, tulságos komolynak, fontoskodónak lenni, de dévaj, jókedv, ingerkedés, vagy olvadákonyság sem vezetne célhoz.

Ez mind csak olaj lenne a hamvadó parázsra. Az ő titkos feladata most: észrevétlenül megosztani

Zilahiné-Singhoffer Vilma.

az ura aggodalmát, megvigasztalni, megkönnyebbíteni a lelket. De hogyan? Ura mellé ül és meleg ujjaival végigsimítja az összeráncolt homlokot. „Mi történt kis uram?” kérdé nyugodt, szelid barátságos hangon . . . és kérdésében semmi sincs az önző, alkalmatlankodó kíváncsiságból, az édeskészségből vagy idegességből, de annál több van az önzetlen, szeretetteljes jóakaratból, a tapintatos figyelemből. A férj arcát valami galvánikus melegség sugározza be egyszerre: mint a megszelidült oroszlán. elfelejti minden haragját, s barátságosan, megjuhászodva simul kis szelidítőnéjéhez. Aztán megnyugodva, bizalomteljesen beszél el neki, minden baját-buját. Az okos kicsi asszony csendesesen hallgatta, néha igazat ad neki, majd jósággal inti önuralomra, buzdítja kitartásra, hivatásszeretetre, türelemre, közben vigasztalja, megnyugtatta, végre diszkrét józansággal vezet el a beszélgetést a kellemetlenről más kellemes, érdekes, szórakoztató felvidítő tárgyra. Egy pillanatra sem korholja az urát, nem tesz szemrehányást, nem zsémbel és nem tartja előbbvalónak a maga érdekeit és kedvteléseit az uráénál.

. . . És lassankint a tiszta harmónia helyreáll. Két egymást szerető lény, lelki együttérzése, a legbiztosabb záloga a boldogságnak.

Mikor az egyiket bántja meg az élet — az a sértő, az önmagunkból kiforgató világ, amelynek mi is atomnyi része vagyunk akkor a másik lesz az ápoló enyhítő jóságos angyal. Máskor talán fordítva . . .

A férj homlokán a homlok redők elsimulnak, borus tekintete felderül. A visszanyert életkedv újra

hatalmába keríti. Az erős bizalom, a tiszteletteljes mély szeretet . . . és a fiatalság lobogó szenvedélye van most már abban a csókban, amit — *nem pusztá szokásból* — ád, kis mosolygó aranyos asszonyának édes piros, telt ajkára.

ŐSZI AIKONY.

*A hűvös őszi hangulatnak alkonya
Borongó köddel üli meg a lelkemet,
Abrándjaim ezeryni hulló levele
Szivemben lassan, lassan mindent eltemet.*

*A lobbannó vágyak tüze : már rég hamu,
Pillangó szárnyán szállni : többé nem hevit.
Elfáradott lelkemmel csak ki kikacagom :
A hamis bálvány után futók ezreit.*

*Más dal, amelyre most gitárom hangolom,
Lelkem mélyén egy új világ rejtelve ég
És én a napsugaras édent álmodó
Szent vágyával megyek felé mind közelébb.*

*Te élsz ott én édes szöke ábrándozóm,
A te két szemed csillag fénye hívogat
Elszállok érted hősizin hattyu szárnyakon
Hiába fogja földi sellő lábomat.*

*Lesz még derüs tavasz az én szivemben is
A vágyak fája újra zöldelő leszen
Ha elmúlik az őszi hűvös alkonyat
S egymásba hajlunk én édes szerelmesem.*

Kosztka Mihály.

EGY MEDDŐ KIRÁLYNŐRŐL.

Arad, december 21.

Bátran olvashatja mindenki ezt az írást, bár a címében egy olyan szó van, amelyet ritkán szokás egy királynő neve elé írni. Nem lesz szó benne semmi szemérmertlenségről s ha egy két kifejezés mégis akad olyan, amelyet némely mamák aranyért sem engednének kiejteni hajadon leányuk előtt, az éppen nem ok arra, hogy senki fiatal leány el ne olvassa ezt a mesét. Sőt éppen olvassa el, mert lányok tanulságára va'ó elsősorban. Meg azután akiket érdekel a meddő királynő szomorú sorsa.

Nem is lehet ez a mese allotrikus, mikor olyan szomorú. Mert szomorú a sorsa is annak a királynőnek, akinek pedig csak öröme telhetik a meddőségében.

Ugye eltudják képzelni : mekkora boldogtalanság lehet az az öröm, amelyiket a meddőség — szül. Mikor egy *asszony* így fohászodik az istenhez :

— Én édes jó teremtmőm. Boldogtalan vagyok nagyon. Te egész életemben olyan jó voltál hozzám,

mint ahogy én szerettelek egész életemben. Tégy most velem jótéteményt s engedd el nekem azokat az örömöket, amelyek az anyasággal járnak. Mert így nagyon-nagyon boldogtalanná tennél. Így még csak elviselném a sorsomat, amit adtál, csak azt ne engedd, hogy én anyja legyek az uram gyermekének. Ne engedd Uram, mert akkor majd olyas valamit teszek, ami nagyon megharagit téged Ne engedd Uram . . .

Igy imádkozik meddőségéért egy asszony, aki királynő már és fiatal még.

Olyan megható, szomorú az imádsága . . .

*

Volt egyszer egy tündérszép királykisasszony, aki már tizennyolcz éves korában egy nagy ország királynője lett. Szép volt mint a virág, jó mint a falat kenyér és szelid lelkű, mint a fehér galamb.

Tíz ország királyfia, húsz birodalom hercege, száz nagy úr, akinek mi a nevét sem merjük kimondani, versengett a legszebb királynő kezéért hasztalan. Félkegyelmű hoppmesterek, görbe hátú lakájok hiába fondorkodtak, hiába sütötték-főzték a terveket, hiába akartak egy házassággal öt országot összekötni, kettőt megenni, — a királynő nem hajtott szavukra, nem tudta megejteni a fondorkodásuk . . .

Nem politikát akart, hanem csak házasságot. Házasságot politika nélkül. Amelyikben nem két hatalom egyesül, hanem két szerető sziv. Egyik az övé lesz, a másik azé, aki ugyanazt ad neki cserébe.

Ezért van, hogy a szépséges királynő nem tudott más lenni a leánynéző alatt, csak az, ami : sziv, amely nem diplomacziái érdekére ver, hanem a szerelem szavára.

. . . És jöttek a kérők, egyik a másiknak adta az ajtót. Jött egyik a másik után is ment egyik a másik után. Csupa kikent-kifent nyápicz gavallér, akiben a ruha tartja a lelket, nem a test. Vitte magával a kosarat. Jött egy henczegő német, egy pénzes orosz, aki vásárolni akart feleséget. Kosár. Jött a negyedik, aki alázatos szolga akart lenni a szép királynő kezéért. Ment vissza a pátriáriába ahogy jött.

Végre elérkezett egy nagy, hatalmas ember, akinek egyéb tulajdonsága nem volt, csak az, hogy férfi. S volt még egy, amit mástól kapott : az hogy a szépséges királynő megszerette őt. De hát erről ő nem tehetett.

Egy világ érdeklődése kísérte a frigykötést. Ujjongott egy ország a szerelemfrigynek, s megelégedett volt egy művelt kontinens a királynő boldogságával.

A mézes hetek hamar multak el s ahogy ennek napjai fogytak, úgy tűntek el a boldog napok is. Előbb csak a szerelem tünt el, ami elvégre türehető állapot lett volna a megszokás folytán. Azután

meg történt az, hogy a férj egyszer részegen jött haza s a boldog állapotban levő királynét megverte. Egy udvari tanácsos szavakkal bár, védelmére kelt a királynőnek s jutalma egy ütés lett, amelyet a férj mért a tanácsos gyomrára. Szegény lovag belefeküdt, ma is beteg tőle.

És ez ismétlődött kétszer. A szépséges szép királynő másodszor is anyaságnak nézett elébe, s a jövő trónörökös nem látta meg élve a világot. Mindennek pedig az lett a következménye, hogy a tündérszép királynő nem lehet soha többé anya, az orvosok megállapították, hogy a világ legszebb királynője — meddő.

Igy végződött egy királyi frigy, melynek alapja egyrészt tiszta szívbéli szerelem, másrészt pedig egy brutális ember vad barbarizmusa volt.

Mi pedig lesünk, hogy ujjonghassunk még egy királynőnek, aki szíve szerint még férjhez.

Ha pedig rátér gondolatom a férjre, aki egy ország husz éves boldogságát ölte meg, eszembe jutnak a mecklenburgi lovak, amelyeknek olyan brutális, vad erejük van.

SZIGMA.

AZ „ALFÖLD“ SZÉPSÉGGROVATA.

Fuchs Ignácné.

VÉGÍTÉLET.*)

— 1620. —

(Burns Róbert.)

Hull a hó hull, csak egyre hull a hó,
Olyan borús a táj, olyan fakó,
Nem lát a szem a szürke fátyolon át . . .
— Most nagy haragra gyűlt az alkotó.

Serényen himzi földünk fátyolát:
A havas vihar, a mint hull a hó —
Tán jegybe jár a földdel a halál? . . .
E fátyol oly hideg, s ah! oly fakó . . .

Fáj tudni, hogy — mit úgy megalkotott
Igy elpusztítsa . . . S hull a hóra — hó . . .
Sóhajt a táj, a szél rohan, hasít . . .
Zúg-búg: halál, halál, te zord bakó!

A nap kihűlt, sugára ködbe fűlt;
Már oly sötét van . . . s egyre hull a hó . . .
Át se lát szemünk a szürke fátyolon . . .
— Roppant haragra gyűlt az alkotó.

Angolból fordította: GERMÁN SZERÉNA.

AZ ALKIBIÁDESI ASSZONY.

A szép asszony mindig szép volt. Ádámot nem akarom tanunak idézni, mert az ő személyével az oknyomozó történelemben nem találkozunk s így ő nem hiteles. De tanuságtételre hívom a szerelmes Alkibiádest; és Louist a tizennegyediket, akik bizonyíthatják, (tessék felkérni erre őket), hogy a szép asszony mindig szép volt.

Hogy Alkibiádes tetszését kinyerje, egészen más kvalitásokkal kellett bírnia, mint most, de azért akkor is szép volt a szép asszony. Lenge lepelben járt és mikor semmivel sem pótolta önmaga ékét, igazabb volt. Ha elgondolkozom rajta, azt hiszem, nehezebb dolog lehetett szépnek lenni akkor, midőn kevesebbet viselt magán és az volt a szépsége, ami csak az övé volt.

Ma már másképen van. Nem az a legszebb asszony, aki akkoron lett volna. A divatos szépségek trónolnak a szíveken és az ő országulásuknak másban van a titka. Nem egyszer egyedül a hajviselet elég, hogy híressége világjáró legyen, mint Cléo de Merode-é, más meg a vállával győz le minden akadályt, ahogy ezt Odillon megcsinálta. (Még az asszonyok is megbolondultak miattuk s utánözva hordják a Cléo-frizurát; már az Odillon-vállat nem lehet olyan könnyen utánözni.) Pedig ezek még igazabb eszközökkel hatnak és sokkal állanak azok előtt, akiket az automobil színű ruhájuk tesz széppé, vagy a színpadi sikerük. Ezek tisztára mesterséges úton

*) Burns Róbert ezt a verset az 1620-ban dühöngött kemény télen írta. Azon teleről Angliában egész faluk pusztultak el a borzasztó hidegtől. Volt az országnak vidéke, hol 5 méter hóréteg fűtte a földet, melybe utcákat vágtak, a felületen meg szánkóztak. Az anglikán papok végítéletéről prédikáltak a népnek.

előállott szépségek, hasonlatosak a porcellánból készült rózsához, melyen pedig még harmatcseppeket is látunk, ahogy a kirakaton keresztül bámulják őket.

A divatos szépség is csinált s csak messziről uralkodik a szívünkön. Nagyon fáj azután, ha a kirakat üvege nem létezik többé s megtudjuk, hogy a divatos asszony becsapott. Nem olyan szép, mint a hogy mutatta: sok mindent segítségül hívott, s nekünk az a sok minden semmi, mikor az asszonyi szépséget keressük.

A görög Alkibiádes korában nehezebb volt az asszonyoknak. De vajjon nincsenek manapság olyan igazi szépek, akik hazugságra, segítségre, divatra nem szorulnak? Vannak, de ritkábban, mint ahogy az igazi faj mindenben satnyul és kivész. Hogy mi az ismertető jelük? Hát ők azok, akik után mindenki vissza szokott fordulni az utcán. A mindennapi emberek csettentenek a nyelvükkel ilyenkor, a poéták pedig novemberben is májusi szellőt élveznek.

Öröksük meg, véssük kőbe, fessük vászonra az Alkibiádesi szép asszonyt. mert eljön még az idő hogy nagyon tökéletes és nagyon divatos lesz a divat s akkor nem találunk asszonyra, aki a kirakat üvegén belül be ne csapna.

UTOLSÓ PERGEK.

Minden egyes tagja, szomorú a háznak
Beteg van a házban, labujhegyen járnak.
Benn a nagy betegnél, néma csendbe vannak,
Egyiknek szeméből, könnyecsek hullanak!
Míg a másik búsan, jár-kei a szobába:
Felsőhajt!: „Nincs remény, nagy a beteg láza!”
„Az orvos is csak néz, nézi a beteget,
Majd oda sug halkán: „Segíteni nem lehet!”
Most mindnyájan sírtak . . . ők is észrevették,
A beteg elöttük ki lehelté lelkét! . . .

S. H.

SIEGESALLEE.

Irta! STEINER JÓZSEF.

Idegenben jártamban keltemben sohasem jutott eszembe, hogy jó lett volna németnek vagy más nemzetfiának születni. Aznap midőn a német császárnak a szobrához intézett beszédét olvastam szerettem volna német lenni — persze csak egy napra. De az alatt az egy nap alatt tomboltam volna a nemzeti önérzetben, tomboltam volna abban a tudatban, hogy ime a császár, egy darab világ mindenható ura, most ott eszik egy tából egy sereg bohémmel, ki holnap talán az Aschingernél a „steh-birját” és „beleztes brodchenjét” és a conto fogja csak elkölteni, nem mert azok között a bohémek között voltak olyanok, ki szellemi előkelőségre van olyan

ember, mint az *uralkodó* a német császár: -- de kéjlegtem volna a nemzeti együttérzésnek abban a fel-emelő tudatában, hogy ezt a sok művésznépet azért hívta asztalához az első német ember, hogy tolmácsolói legyenek az ő akarátának a művészetek terén, hol sem a flottának, sem a hadseregnek nincs hatalma, de a mely téren nemesebb, humánusabb erkölcsi és anyagi szempontból is a népre hasznosabb célokat lehet elérni, mint amilyen a kínai fal részleges ledöntése.

Ha mint jó gazda ősi szokás szerint csak áldomást akart inni a mesterekkel: akkor csak kölcsönös megbecsülés volt ez a lakoma, de ha — a mint hiszem, — az volt a célja, hogy maga köré gyűjtve azokat a kiváló szellemi erőket, kik az ő nagy, mindent felölelni vágyó lelkének egy-egy ideáját kőbe rögzítették, elmondja nekik, hogy az ő tüzes fantáziája, az ő humánus érzése, az ő esztetikai vallása inkább megtalálja a kifejezés módját az antik és renaissance világ nemes arányaiban, finom föltölgésében, mint a mai kor művészeti termékeinek technikai virtuozitálásában: akkor az az ott lévő művészekre megtisztelő megbízás, apostoli mandátum számba mehet. És nem a hit, hanem az apostola válogatja a téritést.

Mert bizony a német császárnak — dicséretesek az ő neve — nincs egészen igaza. Változott kort élünk, új érzések uralkodnak, új anyagok, új technikai vívmányok lépnek előtérbe és beieszolanak a művészet fejlődésébe. Vajadás még az igaz; de ez nem történhetik jaj szó nélkül és alapos rá a ki-látás, hogy nem egész lesz az új szülött.

Nincs igaza tehát a részletekben, de — és ez a fő — igaza van általánosságban.

Talán éppen annak a muzeumnak megnyitására jött, hol az antik pergamoni oltár ujabban kiegészített maradványain gyönyörködve még nem tudott szabadulni a klasszikusan nemes arányok, a ienségesen szép alakok és a több ezer év patinájának hatása alól és mély gondolatokba merülve nem látta, hogy a Domplatz nem a Forum civile és az utcán nem tógás görögök, hanem sörszagu potrohos poroszok kiáltották feléje az *avet*. Vagy talán mert éppen jól látta és átérezte azt a kínos ellentétet, toltak fel emberi nemes szívéből imperatori ajkaira azok a szavak, melyeket a nagy humanista gondolt ki és a nagy császár mondott el:

„Minden ember érzi, hogy mi rút, vagy szép. Ezt az érzést a népben ápolni, erre kellene önöknek és köszönöm Önöknek, hogy a Siegesalleeban ilyen munkát bevégeztek.

Hát lehetett volna-e nem kiváló dolgot csinálni akkor, mikor a dolog végét úgy fogja meg valaki, mint II. Vilmos? Hát nem gyatra szobrász, művész névre érdemetlen durva köfajtó lenne-e a neve annak, kit nem lelkesítene az a korlátlan művészeti

szabadság, melylyel a császár az egyes tervezőket felruházta.

Csak aki tudja, hogy a sok bizottság és ülés mennyire köti az igazi művész kezét, csak a ki tudja, hogy hány szép eszme vész el úgy a laikus szakértők beleszólásával és hány nemes forma és arány sikkad el szakértő laikusok keze között: csak az tudja igazán méltatni azt az eljárást, hogy a császár *Begas* szobrász segítségével maga kereste ki az embereket és *Kozer* történészszel együtt maga választotta ki a témát a nagy munkához.

Ha a téma itt-ott nem volt olyan, hogy a művészt valami nagyon inspirálhatta volna, mint például a *Brütt* által tervezett *Lusta Ottó* szobránál a művésztől várta el, hogy a témát emelje fel magához méltónak és kárpótlásul adott neki még egy feladatot a *II. Frigyes Vilmost Knnt* környezetében.

Ha pedig a téma volt nagy és az ember gyöngébb bizton tudta, hogy a feladattal nő, a tehetség is. *Baumbachnak* a gondolkozó I. Jánost és a harcias III-ik Ottót ábrázoló kettős csoportja úgy technikailag mint művészi felfogás tekintetében a 32 szobor csoport egyik legjobb munkája.

A művészi szabadelvűség bizonyítására csak azt hozom fel, hogy *Begas*, kinek hatása alatt áll, csaknem az egész berlini szobrászat nemcsak hogy nem nyomta el a vele nem egy véleményen levőket, hanem például *Manzelnak* a berlini híres *stettini kut* készítőjének is a legszebb és leghálásabb feladatok egyikét juttatta, míg maga megelégedett a *Nagy Waldemár* alakjában kifejezett egyszerű, de a méltán biztos művészi öntudat hatásával.

Ez az oka, hogy császárok, királyok markgrafok és kurfürstök 32 szoborcsoportból álló sorfala nem csak a német királyi ház siegesalleja, hanem dicsőséges hirdetője a német kultúrának, melyet egy *Kant*, egy *Humboldt*, egy *Schluther* és több más lángész képvisel ott, de hirdetője egyszersmind a német szobrászat magas színvonalának és a német társadalom művészeti fejlettségének is.

R . . . E M L É K E .

Irta: Maione Vincenzo.

Midőn elmerengek egy táj csöndes völgyén
Pázsitos zöld lejtőn, vagy virágos dombon.
Gondolatom ott jár szívem drága hölgyén . . .
Mert nem vagy itt, mért nem!? Sőhajtozsa mondom.

S midőn átmerengek derűs éjszakákat
S fölöttem egy fényes csillagmirjád lebeg.
Oh R . . . Ielkem ilyenkor túlarad,
Hisz a te szemeid sokkal fényesebbek.

Egyre hallom édes zengését szavadnak
Lépten-nyomon csak a te két orcád látom,
Melyek képzetemnek fényességet adnak . . .
S mely égi fényesség az egész világon.

GZIRKUSZ-TÖRTÉNET.

Irta: MOK FERENGÉ.

I.

Nagy plakátok hirdették a híres p . . . i cirkusz megérkezését.

A sátrak fel vannak állítva, a szebbnél-szebb lovak megérkeztek.

A délutáni gyorsvonattal a művész személyzetet várják. Katona tisztek, civil emberek tolongtak a Perronnon, kíváncsian lesve a vonatot, mely a szép cirkusz-hölgyeket hozza.

Brucker főhadnagy, egy szép, szőke tüzértiszt, két társával közömbös arccal beszélgettek, őt nem érdekelte a vonat érkezése, sem a remélhetőleg érdekes cirkustársaság. Komoly katona-ügyek-

ről beszélgetett társaival.

A vonat dübörögve robogott be. A katonatisztek hozzáértő „szemlét” tartottak a kocsikból kiszálló nőkön. Hárman voltak, kik közül az egyik feltűnő magas, karsu alak volt, Brucker főhadnagy mellett elhaladva, egy kicsi táskát ejtett el, mely épen a tiszt lábaihoz esett. Sietve hajolt utána, de Brucker megelőzte. Udvarias mozdulattal átnyujtotta a kis bőröndöt, közömbös tekintete alig érintette a nő arcát. Dallamos, édes hang ütötte meg fülét:

— Köszönöm főhadnagy ur!

Brucker figyelmesen pillantott föl; szeme egy sötétkék szempárral találkozott. Udvariasan emelte kezét sapkájához, miközben merően nézett a távozó után . . .

Rossz kedvvel fordult a tiszt társaihoz és előbeni beszédének fonalát már nem tudta megtalálni. Szórakozottan bucsut vett társaitól és siető léptekkel igyekezett lakása felé, hogy inasát cirkusz-jegyért elküldhesse, majd végig feküdt a pamlagon, hogy arról a szép ismeretlen nőről álmodozhasson.

II.

A cirkusz egy kicsi sátorának elrekesztett fülkéjében, párnából hevenyészett diványon öreg nő feküdt. Arca sápadt, mély ráncokkal barázdált, ősz haja kuszáltan, izzadt, tincsekben lóg le arcára, sovány nyakára. Mellette fiatal férfi ül s gyöngéd szeretettel simogatja az agnő kezét. A bohóc-ruha, mely a férfi testét fedi, oly különösen veszi ki magát a beteg társaságban. Az ifju arca halavány, aggodalmat tükröződött.

— Anyám! jobban vagy?

A kérdésben kinzó fájdalom rezdül át. Látja, hogy a szegény nő, mily nehezen lélegzik, melle mint zilál és kezeiben sorvasztó láz tüze ég.

— Ne aggódj édes fiam, jó lesz minden! Csak siess az előadás után hozzám, úgy félek ebben a magányban itt feküdni. A férfi szemei könnyekkel telnek meg:

— Sietni fogok anyám, bár ma hosszabb lesz az előadás. Tudod jótékonycélra műkedvelők is fognak hölgyeinkkel versenyt lovagolni és a bohócnak ott kell lenni és úzni a mókáit.

Végtelen keserűség szólt a szavakból. Az agnő felnézett, fia kezét szoroson megfogta és így szólt:

— László! édes fiam, hallgass egy kérésemre. Verd ki szivedből és fejedből Vandát. Lásd ő csak játszik veled, mulat a bohóc szerelmén. Mindenki tudja már, hogy Brucker főhadnagy udvarlását elfogadja. Ne gondoldj arra a szivtelen, kacér leányra. A csókja, az esküje is hamis volt és te hittél neki szegény, vak fiam . . .!

Eles trombitaszó vágta ketté a beteg beszédét. A férfi megésékolta anyját, felvette a csörgős sípkáját, hogy vérző szívvvel mulattassa a közönséget.

III.

Az angol telivérek nyugtalanul kapálták a cirkusz porondját. A közönség izgalommal várta a versenylovaglás kezdetét. A helybeli tüzértisztek és a huszárezred néhány jó lovasa versenyt lovagolni készült a cirkusz műlovarnóival. Az akadályok: korlátok, deszkafalak, sáncok, kifeszített láncok már mind elő voltak készítve. A zenekar egy indulót játszott. Sorban jöttek be a lovarnók a nagy kapun és odasorakoztak a várakozó lovasistisztekhez. Most a jelzőharang szólt: Fekete paripán, amazon ruhában a cirkusz első lovarnója, a szép Vanda jött be. Kebelén óriási rózsacsokor rengett. Brucker főhadnagy, ki fehér zseké ruhába öltözött, forró tekintettel kísérte a szép leány minden mozdulatát, majd lovát szorosan odaállította Vanda fekete lova mellé. A bohóc sötét, szerelem féltő szemekkel nézett a szép párra és kebléből nehéz sóhaj szakadt föl . . .

Az igazgató sippal jelt adott. A tiz lovas és lovarnó szorosabbra fogta a lovak zabláját. Másodszor szólt a sip és erre a jelre megindult a verseny. A lovak vad futással indultak a pályának és az első, könnyű akadályoknak. Vanda lova elől volt mindig s mellette Brucker. Most ismét egy akadály következett, egy széles deszkafal, előtte sánc. A főhadnagy lova ugrásra készült, de hirtelen valamitől megijedve, visszatántorodott, ágaskodott és lovasát levetette. Vanda szemei kétségbeesve csüngtek a főhadnagy arcán, egy pillanat még s a következő lovas agyon-típorja Bruckert. A bohóc ott termett. Szeme az imádott leány aggodalmát látta s nem gondolkozott sokáig. Pillanat alatt a vágató ló zablájába kapott s így meg menté a tisztet a következő, vágató ló patkóitól. Az elősiető szolgák felemelték a tisztet és kivitték — a verseny megindult tovább. Ki veszi észre, hogy a bohóc fájdalmas felszisszenéssel melléhez kap és összerogy? Észrevétlenül őt is kiviszik a pályáról. A közönség zug tapsol, a zenekar meg egy tussal jelezi a győző megérkezését a célhoz.

IV.

A sátrak egyikében fiatal nő lovagló ruhában, sápadt arccal, remegő hangon beszél Brucker főhadnagyhoz: „Kurt! nem sebesültél meg? A tiszt mosolyog, míg karjai átkarolják a nő karsu derekát és halkán suttog hozzá: nincs komoly bajom kedvesem! Csak szívem igen beteg, annak meg orvososa a te szerelmed!”

S míg itt egy ifju pár suttog, tüzes csókot, szerelmes esküt vált, egy másik sátorban két beteg fekszik.

A cirkusz-szolgák a sebesült bohócot körülállják hideg, közömbös arccal. Az orvos megvizsgálja a tátongó sebet, melyet a ló patkoja az ifju mellén ütött, és halkán szól: „itt már nem segít-

hetek!” A bohóc alig lélegzik, szemei odatapadnak anyja sárga arcára, majd keres valakit a sátorban. De az, aki után úgy vágyik, kit jönni remél — egy tiszt társaságában bizton neveti a szegény bohócot. Mély sóhaj tör elő a beteg melléből: „anyám, Vanda” és a bohóc szemei nem nyílnak föl soha többé. Hosszu útjában lovak dübörgése, tapsok zaja és a zenekar vig indulói kísérik . . .

SZERELEM A TEMPLOMBAN.

Templom hajójának az első padjában
Áll egy bájos leány, buzgó imádságban.
S csak néha-néha néz fel arra, kit szeret
A kit bizony ő is nagyon megigézett!

A fiatal pap is reszketve misézik,
A hűvök ezt nygan észre nem vehetik —
Hogy a gondolata, és az imádsága
Csak e leányka . . . minden! Veszített boldogsága . . .

Megrendül a papnak reménye és hite,
De megcigasztalja poétikus lelke.
Vége a misének, siet a templomból —
S elragadja lelke a földi fájdalomtól.

*

Alig van calami, a miben én hiszek —
Pedig rám öntötték a szentelt keresztvizet:
Oktattak is arra, hogy mi a hit, s hűgyek . . .
Mert a hit üdözít s akkor boldog leszek.

Hitem is én addig, a míg csalódások
Meg nem rendítették a callasosságot.
Fajó csalódások rombadólt remények
A mi megingatja a hitet, szerelmet

S mióta önt a templomban láttam,
Lelki nyugalmamat újra megtaláltam
Hogy ön áhitatos, jólesik azt tudni —
Reményem, hogy szíve megtanul szeretni.

Bar ki legyen is az, kit ön szeretni fog
Vagy talán már szeret? . . . Legyen boldog legott!
Csak úgy tegyen mindig, a mint szíve sugja . . .
Igaz érzés nélkül nem lesz boldog soha.

Kitudja, hogy mi van sors könyvébe írva —
Fényes jövőjének dicső ragyogása . . .
Önnél minden megvan mi a boldogságra
Jogot ad az örök igaz imádsásra.

A hogy én ezeket önről elgondoltam —
S tekintetet váltva a templom hajójában,
Elmélázó édes, fekete szempárja . . .
Rá emlékeztetett szegény Petrarkára.

Aki az ő hölgyét, egyetlen Lauráját —
Templomban látta meg boldogtalanságát!
És huszonegy évig szerette imádkozta —
A míg őt a hálal — tőle megcájtotta.

STLLA.

TALÁLKOZÁS.

„Az Alföld részére“

Irta: HERCEG JENŐ.

Hangos kacaj hangzott el, midőn Kerekes Laci belépett a szalonba, melyben egy szép és nagy társaság ült már együtt. Egy csomó, bájos fiatal leány, egy csapat kikészített, jól kifésült zsuri fju.

Majdnem megdöbbsent Laci; szive pedig sebezsebben dobogott, arcát előntötte a vér, midőn üdvözölte Kovács Ellát is. A leány egykedvűen nyujtotta feléje hófehér kis kezét; Laci meg ügyetlenül kapott utána és mély bánatos szeméit zavartan sütötte le a leány előtt. Szeretett volna eltűnni láthatatlanul Erre a találkozásra nem számított. De egy pillanat múlva visszanyerte önuralmát. Helyet foglalt a leány mellett üresen álló kényelmes, puha karosszékben.

Valami gyermekes társasjátékot zavart meg belépésével; folytatták tehát azt az ujonnan érkezett belevonásával. Kéz-kézben, közbefogózva hajsolták „vándorló forintot.“ Kerekes Laci szinte lélek nélkül vett részt a játékban. Egész idő alatt figyelte Ella arcát.

Kacagott a többiekkel ő is, a leány is, de hangjokból kiérzett az erőltettség, kezeik egymásba kapcsolva folyton remegtek. Alig bírták palástolni felindulásukat: érzéseik most egyesültek abban, hogy szabadulni szeretnek volna ebből a légkörből.

Megkönnyebülve keltek fel helyeikről, a midőn a háziasszony asztalhoz szólította a vendégsereget.

Bántotta mindkettőjük lelkét az a vásári zsvaj, a léha incselkedések, az üres társalgás; gondolataik ott kalandoztak egy kis kerti lugasban, ahol alig négy esztendővel ezelőtt madárcsicsergés és zizegő szóindák között megvállották egymásnak szerelmüket.

Milyen szépre színezték ki a jövőndőt, melyet egymással akartak leélni, míg végre egy szomorú ősi napon a falevelek hullásával, az ő szerelmük — úgy vélték — erős törzsét is ketté szelte egy kisebb vihar . . .

Négy éve nem beszéltek egymással. Kerekes Laci hamar megvigasztalódott. Egyetlenegyszer láták még egymást ama vihar óta. Ott állt az oltár előtt a férfi és megremegeve egész valójában mondotta ki a „holtomiglant.“ Abban a pillanatban egy bánatos, majdnem szemrehányó tekintet hatolt be a lelkébe; az oltárral szemben ott állott Kovács Ella és találkozott a tekintetük.

A férfi majdnem elszédült attól a pillantástól, de összeszedve minden erejét, reánézett arra a hófehér ruhában, mellette lévő mirtussal övezett, bizakodó pillantású leányra: a feleségére és kart karba fűzve, letámolygott az oltárról. Körülöttük az ünneplő sokaság elhalmozta szerencsekívánataival az új párt. Laci pedig végigjártatta kutató tekintetét: egy pillanatra még látni szeretne volna Kovács Ellát. De a leány eltűnt.

Négy év mult el azóta. Kerekes Laci nem találta föl azt a boldogságot, a mit keresett . . . Üresnek, tartalmatlannak találta házasesletét. A felesége nem tett semmit, hogy oda kapcsolja magához a férjét; vagy talán ezt a hitvesi kötelességek pontos, lélekölően száraz és egyhanguan lelkiismeretes teljesítésben vélte feltalálni. Nem tudta meg-

fogni a lelkét annak az embernek, ki már házasságuk után egy felesztendővel mindig azon töprengett hogyan tudta odakötni egész életét ehhez a kedélytelen asszonyhoz, kinek egész gondolatvilága a konyhai rend precizitásában összpontosult.

Unalmas, egyhangu életet folytattak. Házasságukra reáülepedett a közöny fojtó levegője,

nap-nap után tapasztalták, hogy nem érik meg egymást.

Még egyszer lobogott fel Kerekes Laci lelkében a ragaszkodás lángja. Az asszony ott feküdt hófehér nyoszolyában, homlokán glóriát övezett az anyaság fájdalom és szenvedése.

Azokban a napokban Laci csak a feleségének élt, úgy, mint az első hetekben. A kis fiát meg dajkálta, becézgette büszkeséggel, szeretettel lelkesséssel. Az asszonyt nagyon megviselte a kiállott szenvedés.

Mikor két hét múlva felkelt az ágyból csak árnyéka volt előbbi külsejének.

Talán a kiállott lelki szenvedés is hozzá járult ahhoz, hogy a kis Laci első évfordulója után néhány napra kikisérték a temetőbe.

Kerekes metsző fájdalmat érzett, mikor reádobta az első göröngyöt a koporsóra és mégis mintha attól félt volna, hogy az asszony kikel a sírjából, síetve ment haza.

Reáborult a mit sem sejtő kis fiára és nagyon de nagyon sirt. Talán az asszonyt siratva, talán azt a három esztendőt, a mit elfecsérelt a megboldogult mellett. Talán mardosta az önvád, hogy ő kergette sírjába az asszonyt, a ki megérteni ugyan őt sohasem tudta, de gyermekes rajongással csüngött rajta és a kit csak daczból, meg nem fontolva, kötött oda magához. A fiát elhelyezte a szülésnél — s attól fogva egy esztendeig bolyongott szerte az asszony a hazában . . . Sohasem talált megnyugvást, feledést, de mégis mikor úgy érezte, hogy elég erős lesz újból belevegyülni az emberek közé visszatért a fővárosba . . .

Mikor megkapta Vernerék meghívását melyben tudatják, hogy minden szerdán szívesen látják: nem is mert volna gondolni arra hogy ott találja Kovács Ellát. A mikor az asztalbontásnál is melléje ült, még mindig nem tudta rendbe hozni gondolatait. Csak nézte a leányt, a ki érezte a férfi átható tekintetét a nélkül, hogy rátekinett volna. Nem szóltak egymáshoz egy szót sem. A férfi érezte, hogy torkán akadna a hang, ha banális konvencionális társalgást akarna ezzel a leánynyal kezdeni. A leány arcán meg ott tükröződött a gondolat, a rémületes érzés

HERCEG JENŐ
KÖNYV-
TÁRA

hogyan a férfi tán mentegezni próbálja magát. Kinos fájó érzések uralták lelküket, midőn felkeltek az asztaltól.

A szalonban valaki zongorához ült és megkezték a táncot. Csabítón hangzott fülükbe a keringő szentimentális, hangulatos és öntudatlanul is andalító álmódosításokban ringató fülbemászó muzsikája.

A zene hallatára átfutott lelkükön a múlt, hány-szor járták együtt ezt a szédítő táncot. Kéz-kézbe, átfogva egymás derekát, forogtak a fényes parketton. Fejük szédült, szemök egy bekapcsolódott, arcuk lángban égett és ők csak forogtak, forogtak. A leány pihegve simult mindjobban a férfihez, összeszorított ajakkal, reáhajította fejét a férfi vállára és szerettek volna forogni mindketten, míg csak el nem száll belőlük a lélek.

A zongóra csak szólt és a leány volt az akit felriasztott egyik barátjának hangos kaczaja.

Felriadt Laczi is és mintha csak természetes lenne, meghajította magát a leány előtt. S folytatták az álmot a valóságban.

Forgott körülöttük minden, szemük előtt elmosdódtak a többiek, átadták magukat teljesen a keringő izgalmas gyönyörének és szédülve omlottak bele az egyik sarokba lévő különálló két karszékre...

Mintha mindketten megrettentek volna, hosszú ideig ültek ismét egymás mellett. Körülöttük zsidongott minden. Táncolt, csevegett, kaczagott a leány-sereg, de ők többé nem láttak semmit és senkit...

*

Haza készülődött a társaság. Ella is felvette télikabátját és Laczi előtt úgy tűnt fel, mintha mindenáron el akarná kerülni a leány, hogy együtt menjenek haza. De a férfi lelkében akkor már megérlelődött az elhatározás: „beszélnem kell vele?”

Kiérték a utcára a többiekkel együtt. A leány megéreztte finom természetes ösztönével, hogy a férfi mondani akar valamit. Félelemmel vegyült be a többiek közé. A férfi mindig mellette.

A többiek karofogtak egy-egy leányt és Laczi is felajánlotta karját Ellának. A leány egy pillanatig habozott, körüljártatta tekintetét és látta, hogy a többiek mind le vannak foglalva. Elfogadta a férfi felajánlott karját.

Metsző hideg szél sivitott végig az utcában. A hó pedig lassan szitálni kezdett és bevonta fehér pihékkel a ruháikat.

Fázósan odaszorította a férfi a leány karját magához, a leány meg csendes megnyugvással, de lelki izgalmaival simult a férfihez. Szótlanul haladtak néhány lépést.

Laczi törte meg a csendet. Csak egy nevet ejtett ki, de a lány megremegett egész testében.

— Ella!

Nem felelt. A férfi megismételte:

— Ella, meg tudna nekem bocsátani?

Fuldokló hangon tört ki ez a kérdés a férfi melléből. A lány összeszedte magát.

— Kerekes ur, nincs joga velem így beszélni.

— Ella, bocsásson meg.

— Nincs miért! feleli most már teljesen viszsanyerve önuralmát a leány.

— De én tudom, érzem, hogy nagyot vétettem maga ellen. Higgye el, megszenvedtem érte, százszor, ezerszer — most már sietve, majdnem hadarva beszélt a férfi, — de megérdemeltem. Hány-szor

fitrengtem álmatlan éjszakákon, arra gondolva, hogy árulást követtem el legszentebb érzéseim, bizalmaim ellen. Szüntelenül előttem lebegett és a maga képe, az a jelenet, a mikor megváltottuk egymásnak szerelmünket...

— Kerekes, megtiltom önnek! — vágott közbe a leány.

— Igen, hiába tagadja; szeretett engem és a mint én sohasem tudtam elfeledni önt, úgy kegyed sem élhet ki teljesen szívéből az irántam való érzelmeit. Bármit mondjon is, tudom, érzem, hogy szeret még ma is. Bocsásson meg nekem, a szerencsétlennek, mert én sohasem feledkeztem meg kegyedről és csak akkor találánám meg újból önmagam, akkor lelném fel lelkemnek nyugalmaim, ha csak egy parányi kis reményt nyújtana nekem, hogy feledve lesz a múlt, melyért megszenvedtem és áldani fogom azt a pillanatot, a mely visszaadja önt nekem, önt, kit az első szerelem hatalmas és fenséges erejével szerettem és a ki most egy csodott ember új életét tartja a kezében.

A vallomás alatt a leány vonagló ajka árulta el azt a lelki küzdelmet, mely bensejében végbe ment. S míg keblében viharként tombolt a szenvedély, míg egész valóját a boldogság járta át, a férfi leste ajkáról a választ. Szemei tűzben égtek, s egész lelke megkönnyebbült, mintha egy fojtó fájdalomtól szabadult volna meg ezzel a vallomással. Néhány lépést tettek előre és közel értek a leány kapuja elé. Az előhaladó társaság megvárta a lassan lépkező párt, hogy bucsut vegyenek a leánytól. Már alig két lépés választotta el őket a többiektől, Laci a felkorbácsolt érzések suttogó hangján sugta a leánynak újból a kérdést:

— Ella, meg tud bocsátani?

A leány nem szólt semmit. Odaértek a társasághoz. A leány bucsut vett, utoljára reátapasztotta égg fekete szemeit a férfira és szótlanul, mintha lelkét akarná belelehelni, megszorította a férfi kezét...

Azzal berohant a nyitva álló kapujátn.

*

Kerekes Laci meg csak ott állt némán és tekintete mintha áthatott volna a becsapódó vastag tügyfakapun, belenézett az éjszakába... A kulcs fordult és erre feleszmélt... Sietve érte be a társaságot és bucsut véve, igyekezett haza. Nem érezte szobájának hidegét, hanem ledobva kalapját, kabátját, elővett asztalfiókjától egy már fakulni kezdő leányarc képet... és nézte, míg csak az ébresztő város zaja fel nem verte álmódosásaiból.

Á l o m .

Irta: Köpf Kálmán.

Kerestem s nem találtam

Kit szeretni tudtam volna igazán,

Éreztem hogy szeretnem kell!

Láttam őt — bár álomképem volt csupán:

Almomban láttam, éjszakán —

Egy ábrándos képű barna kis leányt,

Ő volt az kit kerestem rég,

Arcát most is látom a bús-halaványt,

*Kis kezét kezembe tartva
Halkan suttogtunk a holdas éjszakán
Boldoggá tett a szerelem,
Mert hisz szeret ő is tisztán — igazán.
De mindez álom volt csupán
Éreztem hogy ez megölkhet engemet
Ha őt fel nem találhatom.
Mi gyógyítja majd örült szerelmemet
Ismeretlenül szeretni . . .
De nem! — Hisz én őt igen jól ismerem
Csupán föl nem találtam még
De fel fogom, mert itt van — én érzem . . .*

*S valósággá lett az álom
Föltaláltam már őt, az eszmeképet —
Őt, ki álmom éjszakáján
Könyvelt szemmel oly búsan reám nézett,
Malkan szólunk holdas esten
Ez már nem álom, de igaz valóság
Estharangnak csendes hangja
Szemeink — boldogságunkat siratják.
Oly szép volt az álom egykor
De csak a régi valóságos álom
Úgy érzem — hogy bár való lett
Ébren nem vagyok, most is csak álmodom.
Mert szeretni itt a földön.
Jobban nem lehet, s oly igazán
Repedjen meg bár a szívünk
Hogy egymásé lehessünk
Álom csupán.*

Parlagi Kornélia.

sztintársulatot szervezni ugyszólván tiszta lehetelenség.

A centralizáció, miről már annyi ének zengett, elnyomja a vidék társadalmi életét, kulturáját és mindenét. A fejlődő vidéki művészet vívmányait mohó gyorsasággal nyeli el egymásután a nagy Moloch: Budapest.

ÚJ SZINTÁRSULAT.

Arad, decz. 25.

Virágvasárnapjától kezdve az aradi színházban új korszak ígérkezik. Egy sokat üldözött, ostorozott szintársulat távozik ismét és bevonul Zilahi Gyula, az új színigazgató, kihez a sajtó és a közönség egyaránt nagy reményeket, várakozásokat fűz.

Szeretjük hinni, hogy e remények nem alaptalanok. Igaz, hogy az aradi színház utóbbi éveinek históriája elég pesszimizmusra adott okot és alkalmat, de kár volna minden reménységről lemondanunk. Hinnünk kell Zilahinak és bizunk benne már csak azért is, mert művészi pályafutása folyamán elég érdemet szerzett arra, hogy előleges bizalommal fogadhassuk őt.

De ha e bizalomban csalódní nem akarunk, akkor számot kell vetnünk nemcsak azzal, a mit egy törekvő igazgatótól elvárhatunk, hanem azzal is, a miről szükség esetén, ha kénytelen-kelletlen is, de lemondhatunk. Sajnos, ezzel már csak így van a vidéki magyar közönség. Ha igényeket támaszt, lemondásokra is el kell készülnie.

S ez azért van, mert vidéken abszolút kitünő

Karácsonyi Mariska.

Budapest, mint egyetlen magyar város, melynek elég ereje van az európai színvonalon maradni s hazafias misszónává lett, hogy ebben a vidéki városok minden erejéből segítsék őt.

A költői mesék ezerszer füstik le az anyai szeretet örökkévalóságát, fölülmulthatatlanságát. A anya mindenét széjjelosztja gyermekei között. Még szívét is földarabolja, csak hogy magzatai boldogulhassanak.

Nálunk nem így van az. Budapest, nem olyan anya. Budapest olyan, mint Saturnus: Budapest a gyermekeiből él. Megeszi gyermekeit, a vidéki városokat.

A főváros szaporodó möintézeteibe kerül a magyar színészet javaereje. Nem is csoda. De ugyan mi jasson a vidéknek, még fönn se szervezhetnek társulatot minden salak nélkül?

Kevésre megy ama színészek száma, kik igazi művészi kvalifikáció birtokában vidéken maradnak. S a vidék direktorai rávetik magukat erre a kised csapatra és kiragadnak belőle a hányat birnak, a hányak elnyerésére elég anyagi erővel rendelkeznek. Így szóródik széjjel az a kevés jó színész az ország egyes vidéki városaiba.

Zilahi se szedheti össze valamennyit. Ha nincs hozzá elég pénze, meg sem próbálhatja. Ha van, akkor meg esze is van hozzá s nem kockáztat anynyi rizikót, a mennyi jövedelme semmi esetre sem lehet. Mert a ki az összes vidéki jó erőket összegyűjti, annak a társulata nem kerül kevesebbe, mint a fővárosi igazgatóké.

Lemondunk tehát arról, a mit Zilahitól nem várhatunk el, de annál féltékenyebben ragaszkodunk amaz igényekhez, a melyek lemondásaink után is jogosultak maradnak.

Virágvasárnapjától fogva lesz alkalmunk meggyőződni arról, hogy mekkora igyekezettel vette vállaira Zilahy az aradi színház ügyét s hogy ez igyekezetek mennyiben sikerültek.

Zilahin kívül ebben a számban közöljük leendő társulatunk négy énekesnőjének arcképét. Ezek: *Zilahiné Singhoffer Berta*, *Parlagi Kornélia*, *Haller Irma* és *Karácsonyi Mariska*.

Zilahinak jövődjére nézve kérdést intéztünk hozzá, mire Zilahi csak általánosságban felelt. Részletes program eladását nem tartotta célszerűnek. Értjük és méltányoljuk ezt a politikát, csak egyet akarunk figyelmébe ajánlani: óvakodjék attól, hogy Leszkay hibáiba essék.

Vigyázzon, hogy úgy ne járjon mint Leszkay, kinek társulatában annyi jó erő van, a mennyi ritka vidéki társulaton található s a színházat mégis lejáratta. Minek a következménye ez? Annak, hogy a társulat tagjait nem tudta érvényesíteni, abszurd szerepet bízott rájuk, számba se véve tehetségöket és szerepkörüket. Másik hibája a társulat teljes fegyelmetlensége, az észszerű műve-

Haller Irma.

ze és teljes hiánya volt, a mivel azt érte el, hogy jó erővel szervezett társulata számos előadásban még a közepes színvonalig se tudott fölemelkedni.

Ha ilyen hibáktól tartózkodni fog Zilahi, akkor hisszük, hogy a hozzáfűzött remények teljesülni fognak.

—s—s.

Kedves Szerkesztő ur!

Az aradi közönségnek nem kell bemutatkoznom, hiszen egy estendőig volt alkalmam működni az aradi színpadon. Hogy azóta haladtam-e, azt meglesz alkalmam magának a közönségnek konstataálni. A magam részéről: őszinte örömmel, szeretettel és bizalommal megyek vissza ismét Aradra, hogy haladásomat be is bizonyíthassam. S ha a közönség megörzött még egy kis szeretetet irántam a múltból, úgy igen kérem, hogy részesítsen abban a jövőben is, mert az a mi legnagyobb örömiünk és jutalmunk.

*Szívélyesen üdvözlö Önt a viszontlátásig
Temesvár, karácsonyhava.*

Parlagi Cornélia.

Győr, 901. december 14.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Azt kérdezi milyen érzelmek közt megyek Aradra? Oh, bárcsak már mehetnék. Érzem, tudom, hogy nagyon jól fogom Önök között érezni magam, mert valami ismeretlen hang azt sugja, hogy a kedves aradi közönség meg fog szeretni, ha meglát, ha megismer s ha szívből fakadó hangon eldalolom az én kedves nótáimat, hol bánatosan, hol vígan.

Mert az én elemem elsősorban a magyarnóta — a nép-szömvü. Bokorugrós szoknyámban érzem én magam a legjobban de csoda-e hiszen — a fiortobágyon születtem.

Számlálom a napokat s mégis néha oly lassan telnek, mintha valaki megállította volna az idő kerekét. No de a türe-

lem — rózsát terem. Hiven, lelkem melegével és szeretetével tehetségem legjavá! megyek a kedves Aradra s az lesz a legnagyobb boldogságom, ha szeretni fognak; csak kérem hogyha egyszer megszeretnek, nagyon, de nagyon szeressenek ám!

Igaz hive
Sz. Karácsonyi Mariska
a győri színház tagja.

Néhány várost hallottam emlegetni idősebb kollegáimtól, mely színészeket nevelt az országnak, s ezek között elsőnek mindig Aradot tartották. Ebből önként következik, hogy az Önök szép városa nem csak a tiszta hazafiságnak volt mindig erős bástyája, hanem bölcsője volt színészetünknek is!

Hogy milyen érzés fog el engem azon tudatban, hogy pár hónap múlva mint az aradi színház tagja én is Önök elé léphetek — azt papírra vetni most képtelen vagyok.

Azt pedig hogy milyen boldog leszek — ha e drága jó közönség esekély tudásomat és igyekezetemet becses elnizésével honorálja — majd akkor fogják Önök arcomról leolvasni! mert hogy arcomon és szememen a boldogság vissza fog tükröződni abban bizonyos vagyok!

Haller Irma.

TÁVOZÓ SZÍNÉSZEK.

Miután a jelenlegi szintársulat tagjai virágvasárnapról a szélrózsa minden irányába széjjel mennek. Szükségesnek tartottuk a tagok mindegyikét megkérdezni, hogy szívesen mennek-e el Aradról, vagy pedig inkább szeretnének itt maradni? A kérdéseinkre adott válaszokat ime itt közöljük.

Én most inkább arra gondolok, hogy mily szívesen fogok egyszer . . . visszajönni.

Felhő Rózsi.

Nehéz szívvel bár, de valahogy csak megnyugodtam abban, hogy Aradról, ahonnan nehéz a válás, elmegyek oda, ahova minden színész szívesen megy, Szegedre. Nagy kérdés azonban, hogy elengednek-e engem innen azok, a kik mindenképp szeretnek, a . . . hitelezőim! Ilyen nevű tisztelőim (hál' Isten szép számmal vannak) a Tisza partján is lepededőben várnak vissza tövises kebleikre! Sebaj! Megvizsgálja vérezve távozó és távozva vérező szívemet, hogy az „ALFÖLD“-et (hallod-e Pista?*) Szögedében is olvashatom.

Arad, 1901. decz. 15.

László Gyula.

Tisztelt Szerkesztő ur azon kérdésére, hogy szívesen távozzunk-e el Aradról? Vagy szeretnénk-e továbbra is itt maradni? 15 évi itt működésünkben — és abban hogy Arad városát ott honunknak tekintettük — meg találja a feleletet.

A nagy közönségtől kellene hát kérdeznie — vajlon az sajnálja-e távozásunkat?!

Maradtunk egész tisztelettel
a Bács-pár.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Két kérdést intéz hozzám: hogy érzem magam Aradon és milyen szívvel megyek el?

Dupla hazám nekem ez a város, ideköt a gyerekek emléke, meg az első szinpadí sikerem.

A második kérdésére: hát! . . . Ej, hagyjon nekem békét, ne legyen indiszkrét.

Haidt Margit.

Alig várom, hogy visszajöjjeK.

Mezei Péter.

Szívesen távozzom-e Aradról? Én egy fél éve vagyok itt, de e rövid idő alatt is megismertem Arad igazán műértő közönségét és szívesen maradnék, de hát a nő kövesse a férjét s mert ő megy, én sem maradhatok itten.

Árkosiné Zoltán Olga.

Ellentétes érzelmekkel jöttem Aradra . . . És az első időben szerettem volna azonnal elmenni innét. De most már elsőszívet szívet gondolok arra a pillanatra, a mikor Arad igen kedves közönségétől meg kell válni.

Mányai Árauka.

„Hogy szívesen távozzom-e el Aradról, kérdi szerkesztő ur?

Nos titokban megsugom: igen szívesen! De csak azért, hogy minél előbb visszatérhessek!

Dienzl Oszkár
az aradi színház karnagya.

Mindenütt szeretek lenni, a hol már megszoktam, azért Aradról sem megyek el szívesen.

Komlóssy Ilonka.

Szívesen távozik-e Aradról? vagy inkább maradna-e itt? E kérdésre egy pár beszéddel felelek:

I. SZÍNÉSZ: Ah, gratulálok, hallom jó szerződést kapott; de nini, magát itt szerették. Miért nem marad itt?

II. SZÍNÉSZ: Mert nem szerződtek! De hát maga miért nem marad itt?

I. SZÍNÉSZ: Mert nem szerződtem ide.

És így vagyunk ezzel mindnyájan, azért nehéz volna őszintén felelnünk, hogy szívesen megyünk-e vagy szívesen maradnánk-e itten.

Árkosi Vilmos.

Szeretek Aradon lenni — és bármikor szívesen jönnék ide vissza.

Menszáros Margit.

Tekintetes Szerkesztőség!

Megtisztelő felhívásukra az a válaszom, hogy az aradi közönséget nem ismerve, nem ismerve lenni általa, kérdésekre talán csak virágvasárnapig válaszolhatok.

Tisztelettel s szívvelyes

üdvözlettel
Vidor Laura.

*) Csak aztán legalább sok előfizetőt gyűjtsél. Szerk.

MUTATVÁNYOK.

KOVACS JÁNOSNAK „SZEGED ÉS NÉPE“ CZIMÜ KÖNY-
VÉBÖL.

TRÉFÁS, CSUFOLÓDÓ DALOK.

I.

1.

Haska Tóni szeretője
Nem hijaba jár a vízbe
Élfél felé, hajnal felé
Sijet Bene Róza felé.

2

Haska Tóni író-deják
Nem köl neki gyertyavilág
Mögíri az a levelet
Bene Róza ágya mellett.

3.

Haska Tóni aranykácsa
Uszkál az a pocsojába
Bene Róza ha möglátya
Hetven féle hideg rázza.

II.

1.

Doktor Annus arany bárány
Arany betű van a válán
Aki aztat elolvassa:
Kis Babarcsi neve rajta.

2.

Doktor Annus mén befelé
A patika ajtó felé
Kérdi tüle patikárus
Mi teeczenék szívem Annus.

3.

Nem köl neköm sömmi egyéb
Három huszas árú festék
Kível magam pirosítom
Kis Babarcsit e nem hagyom.

4.

Doktor Annus arany kácsa
Bukdosik a pocsojába
Ki-ki bukik a partyára
Kis Babarcsi látására.

III.

1.

Mögötte a tyúk a meggyet
Ketten szeretünk mink egygyet
Hej rúzsza, rúzsza
Sárga vijola
Te, vén hunczut gyere haza!

2.

Ögye mög a fene kendet
Mást szeret kend nem engömet
Hej rúzsza, rúzsza
Sárga vijola
Te, vén hunczut gyere haza!

KRÓNKA.

A JÓTÉKONYSÁGRÓL.

Arad, december 24.

A jótékonyágnak, ép úgy mint a szalmakalapnak, meg van a maga szezonja. Az altruizmus szezonja most kezdődött s bevégeződik akkor, a mikor elolvadt a hó. Mert a föld fehér hóköpenyeye szüli a nyomor bacillusait. A mikor tehát mi burzsovák a hó lehulltával magunkra öltjük a meleg bundát, eszünkbe jut, hogy a lyukas viskókban beállt a kétségbeesés. Honnan vegyen ruhát, olyan meleget, mely megóv a szél csipőssége ellen, mikor arra a nyomorult fekete kenyére sem telik, a melylyel a lázongó gyomrot kell elhallgattatni.

Hát ez ilyen kép kétségbeesítő volna, ha nem volna altrunizmus. Ezt az érzést, mely legközelebb az istoni fel-fogáshoz, azért oltotta belénk az alkotó, hogy némileg pótolja azt az igazságtalanságot, hogy egyikünk dus gazdag, másikunk nyomorult szegény.

Ez emberek nagy leleményességgel tudják a jótékonyágot gyakorolni. Elmégy mulatni s evvel már jótékony voltál. Igaz, hogy az ilyen jótékonycélu mulatozásból hiányzik a jótékonyág egy fő-fő alkotórésze, a *voluntar*. Az a szándék, hogy jót tegyünk. Az emberek legtöbbje azért megy jótékonycélu mulatságra, hogy mulasson és nem azért, hogy jótékonyágot gyakoroljon. De elvégre ez mellékes s azért mondtam, hogy az emberek leleményesek a jótékonyág gyakorlásában.

Van aztán sok eset, hogy embertársunk hiuságát aknázza ki leleményes jótékonykodás. Az olyan emberekkel szokták ezt csinálni, kik nyilvánosan mint az altruizmus zászlócai szeretnek szerepelni. Az ilyen emberek másként a világért sem tennének jót az emberrel, csak ha az ujságok tudomást szereznek róla.

Az igazi jótékonyág, az altruizmus olyan mint az ibolya. Buvik a nyilvánosság elől s csak titokban működik, az önző. Jó szerencse, hogy az efajta önzés mások hasznára van. Ennek a haszonnak az erkölcsi kamatait aztán azok zsebelik be, akik a jótékonyágot ilyen tünnető modorban csinálják.

De hát az ilyen önzés nem veszedelmes, és ezért meg nem ítéhetjük. Elvégre ha valaki anyagilag áldoz, lássa is annak az ellenértékét.

De hát mi ősi etikuskok mégis szebbnek találjuk ezt a jótékonyágot, nem ordítja a fülekbe, hogy a „Légy hálás irántam, mert én jötevőd vagyok.“

Igaz, hogy manapság fűtyülni szoktak az ethikai szépségre, de ez az ethikai szépség véletlenül jobban kárpótolja a titkos jötevőket, mint az a daktylustenger, amelylyel a nyilvánosság a jótékonyágot nyugtázza.

KRONIKÓR.

KVÉRAUSZI!

Irta: PILDNER FERENC.

Ma talán kevesen lesznek, a kik tudják, hogy mit jelent ez a szó „kverausz? Az osztrák Dienst-Reglementből származik, rontott németiséggel vulgo, bakanyelven annyit jelent, mint „Gewehr herauh“, azaz magyarul „fegyverbe“! Kapcsolatosan ezzel a titokzatos szóval van még a „Hápvák“ — Hauptwache és a Schnarrposten. A katonai életnek ez a három tényezője, azt hiszem, most már letűnt — legalább a nyilvánosság előtt! a magyar városok főterein már nem található.

Midőn ezelőtt 32 évvel, mint az akkori kolozsvári jogakadémia egyik hallgatója egyévi önkéntesi évemet is leszolgáltam — 1869—1870 ben — még ott disztelenkedett a kolozsvári főtéren a K. K. Hauptwache! Körülbelül ott, a hol kinc-es Kolozsvár nagyszülőttjének, Mátyás királynak ércszobra a jövő évben emelkedni fog. Erre a helyre 24 óránként — mindig déli 12 órákor — egy katonai csapatot vezényeltek. Döbpergés és hangos vezényszó mellett történt a régi ór felváltása. A Schnarrposteon kiállítottnak szent kötelessége volt két hosszú órán át egy körülbelül másfél láb széles és 30 láb hosszú deszkán fel- és lesétálni, szótlánul a város piacára bámészkodni és gondolatait némelykor reglement-widríg szabadon bocsátani. Ez idő alatt a legénység bent a vártszoba dohos levegőjében töltötte ezt a nevezetes napot, kivált ha egynéhány módos rekruta volt között, egy alapos libációja a hadi tudomány eme gyakorlatát „Britschen Waschen“-nek nevezték, ünnepelte, míg a vezénylő tiszt az extra szobában egy kates tisztasági bórdívanon heverészve egy kölcsönkönytből kivett regényt lapozgatott. A Schnarrposten mélabusan taposgatta az említett hosszú deszkát, éber figyelemmel lesvén, vajjon nem közeledik-e egy aranygalléros törzstiszt? Ha ez megtörténik, akkor szent kötelessége azonnal torkaszakadtán egy hatalmas „Kvérauszt“! bögni, úgy, hogy a tágas piacon lévő csöcselékek összefutottak, valamennyi eb pedig ijedten kezdett vonitan, mire a legénység fegyvert ragadva, a fővarta előtt felállott, a vezénylő tiszt harsány parancsára a dobos a General-marsch néhány ütemét verte, a legénység egykedvűen tiszteleg, aztán újból falnak támasztották a fegyvert és visszasiettek az őrszobába a félbeszakított tevékenységet folytatni.

Az 1870. évi március havában megesett, hogy a Kolozsvárott szolgáló egyévi önkéntesek is a fővartára lettek kirendelve. A nemzet csalóánya. Blaha Lujza éppen akkorában vendégszerepelt a kolozsvári Nemzeti Színházban. Ez a vendégszereplés Kolozsvár művelt közönségét valóságos lázba sodorta. Az elbájoló művész nő egy-két felléptével meghódította az egész várost. Rajongott érte a közönség apraja nagyja. Mánás és firtlis-ko'ozsvári specialitás-polgárság és diákság vetélykedett és verekedett egy-egy színházi jegyért. Ilyen ünnepélyes időben mi önkéte-ek a zerd katonai parancs által a fővartán szomorkodtunk. a miért Blahánét ezen az estén nem bámulhattuk. Szörnyű sérelem volt ez! Egyik önkéntes bajtársunk, a ki oly szerencsés volt, hogy őt Blaha Lujzának egy alkalommal személyesen bemutatatták, elmesélte Blahának a reánk várakozó sanyaru fővartai sorsot. Ez alkalommal dicselkedett, ha Blaha Lujza közeledik a fővarta felé, bármelyik

Weisz H. felv.

önkéntes ki éppen a Schnarrposton dicső feladatát teljesíti, a nagy művész nő előtt a katonaságot fegyverbe szólítja. Ez az elhamarkodott ígéret a pajtásunkat — Szereday Aladárt, a hunyadmegye áispán fiát később mégis nagy aggodalomba sodorta. A fővartai katonai szentséggel visszaelni Kriegsartikel Festung, Pulver und Blei lebegett a szemei előtt. Akkor segítségünkre jött egy daliás honvéd huszár őrnagy, gróf Horváth-Toldy Lajos, későbbi képviselőtársam. Ez a kedves ember magára vállajata azon a napon, mikor mi önkéntesek a kolozsvári fővartán a város nyugalma felett örködtünk, a bájos művésznőt arra felé elkísérni. Éppen én voltam a Schnarrposton, midőn Blaha Lujza gróf Horváth-Toldy őrnagy karján arra felé sétált. Látván a művésznőt, az aranygalléros délceg huszár karján, oly hatalmasan kiabáltam a krévauszt,

hogy a wachkommandant és önkéntes társaim alig voltak képesek hivatalos komolyságukat megőrizni. A kommandó is elhangzott, pergett a dob, a Generalmarsch első ütemei elhangzottak, a legénység tisztelgett és Blaha Lujza, a legédesebb mosollyal megköszönte a katonás kitüntetést; mely szinteg a mellette járó őrnagnak, tényleg azonban a nagy művésznőnek szólt.

Weisz H. felv.

A NAGY VILÁGBÓL.

○ **Karácsony a háztetőn.** (Csiri és Biri két verébsuhanc, a város háza ereszesurgoján ülnek és elmélkednek a karácsonyról.)

Csiri: (bosszusan): Igazán nem értem, hogy ezek az emberek mit találnak ezen a karácsonyon?

Biri: Hiszen azért vagy mamlasz!

Csiri: Kikérem magamnak!

Biri: Soh-e kérj semmit. Én tudom mit találnak. Ilyenkor jön a Jézuska.

Csiri: Hanaha. No ez jó. Én autentikus forrásból tudom, egy ablakpárkányon ültem és hallottam, mikor beszéltek róla, hogy azért van karácsony mert a gyerekek ilyenkor nem járnak iskolába.

Biri: (gúnyosan) Ugy? Hát akkor vajjon a gyerekek mért nem járnak iskolába?

Csiri: (c-örét fölényesen fölfelé tartja.) Oh, oh, mintha én azt nem tudnám. Azért, mert karácsony van.

Biri: Hülye. Azért nem járnak iskolába, mert a Jézuska jön.

Csiri: (szárnyával hitetlen mozdulatot tesz): Hát, ha olyan okos vagy, mond meg nekem, mi az Jézuska?

Biri: (megdöbbenve): A Jézuska? ... A Jézuska ... A Jé ...

Csiri: Na láod, hogy számár vagy. Megmondtam már, hogy azért van karácsony, mert ilyenkor a gyerekek nem járnak iskolába.

Biri: (dúcásan): De azért a Jézuska is jön.

Csiri: Nem jön. Hát mi az a Jézuska?

Biri: Pedig a szomszéd fészekbe azt mesélték, hogy a Jézuska jön, aztán hoz aranyos liót, meg bizonyítványt a gyerekeknek.

Csiri: Aztán te elhiszel mindent, a mit azok a csámpás szomszédok csiripelnek? Hisz azok analfabéták. Az öreg soh-se jön le a parkba, a szabad liceumba művelődni.

Biri: Hát mond meg te, mi a Jézuska?

Csiri: Mi közöm nekem a Jézuskához. Nem elég, hogy megmagyaráztam neked, hogy miért van karácsony.

Biri: Én ugyan nem értem, hát te érted?

Csiri: Hogy az ürdögbe ne érteném.

Biri: (gondolatokba merül): ... Elvégre igazad lehet. Az emberek igazán oly buták.

+ **Interpelláció Falbhoz.** Vettük a következő sorokat:

„1.) Van-e tudomása Falb Rudolf idődirektor urnak, hogy az emberek által közönségesen „tél“-nek nevezett időszakban az emberek által ugyancsak közönségesen „jég“-nek nevezett, a hideg által előidézett, a cseppfolyós állapottal homlokegyenest ellenkező, a viznél könnyebb fajsúlyú s nyáron át a pezsgő hűtésére alkalmaztatni szokott, a nyugodt állományú, különösen pedig a városligeti tó fölött, a fentebb körül irt időszakban hétköznap 20 kr, vasárnap zenedijjal együtt 30 kr. belépti díj mellett élvezhető tárgy szokott lebegni?”

2.) Van-e továbbá tudomása Falb Rudolf időgazdátó urnak arról, hogy az emberek egy rétege,

mely 50-nél jóval, de 3-nál semmiesetre sem fiatalabb, szóval az élő emberek egy nagy kontingensét magában foglaló, a jobb felső szivkamarák egyenletes be és kitérülése folytán az egyöntetűség törvényei miatt egy másra utalt ugynevezett „ifjuság“ jelen interpelláció első pontjában körülírt „jég“ nevű tárgyat az eddig már kétféleképpen említett „tél“ előrehaladottsága és a „koreszolyázás“-nak nevezett sporthoz való felhasználhatósága dacára mindezekig sajnosan nélkülözi?

3.) Szándékozik-e Falb Rudolf időgazdátó ur az ügy sürgősségéhez képest lehetőleg még a naptárilag kiszabott és meghatározott „tél“ nevű időszak keretein belül oly irányú lépéseket tenni, hogy a fentebb kifejezetten megjelölt emberréteg, az ugyancsak naturaliter meghatározott „jég“ nevű tárgyon a koreszolyázás körébe vágó jogos és mind- eddig kielégíthetetlen ambícióinak tartósan és minden fennakadás nélkül hódolhasson.“

Mi mindebből csak azt vesszük ki, hogy a fiatalságnak már megjött a jó dolga, és már menne is, csak nincs hozzá jég.

□ (Im.) **Demokrácia.** A mai párbajmániákus időt joggal lehetne érzékenységi periódusnak nevezni. Mert valóságilag periodusokként változik a becsületbeli érzékenység és érzéketlenség. Mig ma a „gentleman“ nevetségesen apró sértésekből, jelentéktelen félreértésekből lovagias ügyet csinál, máskor súlyos sértésekkel szemben fásult, azokat és re sem veszi, nem is akarja észrevenni. — Az afférok számának grafikai statistikája igen

hullámos vonalat mutat. — Néha a minimumra apad a párbajok száma, máskor hirtelen felemelkedik. Az első „lyuk“ után következik a többi. Vészesen kap a „lovagias“ publikum, mikor látja, hogy milyen könnyű is a becsületet kireparálni. És hinti a sok hős a puskaport a társadalom szemébe. Ez még mindig hőst lát abban, a ki „golyó“ elé állt. Pedig hát nem is a hősi elszántság oly erős ilyenkor, mint inkább a bizalom. Bizalom az ősi erényben: a segédek erényében. Vagy nevezzük meg a maga nevén: a lelkiismeretében. Ez rendszerint nem oly tág, hogy egy halál is beleférjen. Sőt még egy sebesülés erejéig se szívesen tágitják. Innen is van a pisztolyok nagy kelete a párbajoknál; mert ez uton könnyebb minden baj elkerülése. Persze gyakorta a kardtól fázik is a nagyérdemű hős. A pengése bántja az ideget és hideg fut a hátán keresztül, mert nagyon ideges. Talán csiklandik is kissé, ha karddal tapogatják a meztelen testét. Denique a pisztoly jobb. Föltétlenül jobb, mert kevesebb a rizikó. Ép marad az ember bordája is és felépül a becsülete is.

A kecske is jól lakik, a káposzta is megmarad. A kecske itt mindenesetre a társadalom. Ostoba vén kecske, melynek az esze nem hat el csak az orráig. Nem látja, hogy tulajdonképpen „meg van csalva“ és nem is olyan sok az a hős itt a földön. Mert például ha már arról van szó, hogy a közjó, a felvilágosodás érdekében egy társadalmi előítélettel szálljon szembe, mely küzdelemben az egyes ember legyűretésének vannak eshetőségei és megfordítva alig, akkor a sok hős mind behuzza a szarvát, mint a csiga-biga. Innen van az, hogy még nem akadt ujkori Herakles, mely a párbajsárkányt megölje. Csak a legutóbbi napok eseményei hozták felszínre egy hősnék a nevét. Ez szembe mert szállni a sárkánnyal, bármily apró ember is a mai korszellem értelmében. És annál nagyobb a hősiség, mert apró ember: demokrata. Nem disziti semmiféle korona a névjegyét, vagy a háza homlokzatát. (Ha ugyan egyáltalán van háza egy demokratának: névjegye még neki is lesz.) Nem tudja kimutatni őseit se a 13 ik századig és mégis merészkedett irányt mutatni a társadalmi felfogásnak. Ime, látjátok, megkövetem akit megsértek, ha sértettem, de én becületet puskaporral nem reparálok. Ha ti teszitek, ámitjátok magatokat.

Hogy mennyire igaza van ennek a demokratának, mutatja az, hogy a társadalom rétegeinek legfelsőbbjén, a fejedelmek között is akadt egy, aki így gondolkodik. Pedig hatalmas igazságnak kell annak lennie, mely a társadalomnak annyira ellentétes pontján egyszerre tör ki és kér eget. Ez a hatalmas igazság a maga megnyilatkozásával a demokrácia hajnalát jelenti.

○ **Rámor Lajosné.** Ha nem tudnánk, hogy Rámor Lajosné szerényen visszahárítja magáról, azt a címet, kellene neki adni: a jótékonyág apostola. Mert akár akarja, akár nem, ezt a címet megérdemli. Ime most vasárnap 73 szegény gyermeknek juttatott jó téli ruhát Rámor Lajosné jószive. És ehhez a szép dologhoz ő koldulta, könyörögte, énekelte, szóval ő rendezte össze a pénzt. Nagy dolog ez egy asszonynál, akinek egyéb teendői is vannak. Ez ha meggondoljuk, hogy ezért nem jár semmi kitüntetés, holott volt olyan munka, a miért más szerencsésebbek legalább is nemességet kapnak, akkor ugyan soványnak kell nevezni azt a hálát, a melylyel a felruházott gyermekek Rámorné iránt viseltetnek. De a nemesen érző szív ezzel is megelégszik.

+ **A nyomdászok is mulatnak.** Az ember azt hinné, hogy a nyomdászok nem tudnak mulatni. Hogy azok a sokat dolgozó, ólommérget szívó, fakó arcú emberek úgy farsang táján csak ölbe teszik a kezüket (ha ugyan ráérnek) s aztán nagy szomorun nézik, hogy mulatnak, dőzsölnek a többiek, a kik nem nyomdászok. Pedig ez egy végzetes tévedés. Mert, mélyen tisztelt farsangi publikum, nincs mulatósabb nép: mint a nyomdász. Tudja a jó Isten, honnan szedik, de mindig olyan eredeti, és új ötletekkel tudják fűszerezni mulatságaikat, hogy nem lehet őket lefőzni. Igaz, hogy van egy kitűnő tanácsadójuk, úgy hívják: *a szedő szekrény ördöge* Va-

loszinüleg ettől kapták azt a tanácsot, hogy most farsangkor egy álarcosbálat rendezzenek, a melyen, oh bámuljatok, bemutatnak egy egész szerkesztőséget. Bemutatják majd, hogy hogyan készül az újság aztán természetesen maguknak reklamálják majd az érdemet azért, hogy az olvasó a párolgó kávénál már kéznél találja az új-ágját. Igen ám, de mit szólnak majd ehhez az újságírók? Majd meglássuk!

* **Tenner Lajos.** Ha van vállalat a világon, melyen nyomróli-nyomóra ki lehet mutatni egy ember

működését, úgy az az aradi lovasut társaság. Ezelőtt régen micsoda istenverte intézmény volt ez, s azóta, hogy Tenner Lajos vette kezébe a kormányzás gyeplőit, micsoda átalakuláson ment keresztül! Egy odaadó, becsületes munkáskorona volt az a jubileum, melylyel Tenner Lajost most ünnepelték polgártársa. Ünnepelték benne azt az embert, aki óriási akaraterevel, tudással és am-

bícióval nagygyá tett egy szűk keretekben mozgó vállalatot és — bene notandum — akinek legelső törekvése mindig az, hogy szívességekkel, előzékenységekkel kötelezze le magának embertársait. Van is annyi jó embere Tenner Lajosnak, mint kevés embernek Aradon. Olyan ember ő, akiről azt mondják: „Még a légynek sem árt.“

△ **A kritikák kritikája.** A városi közgyűlés a héten jól lekritizálta az aradi szintársulatot, mire egy másik fórum fölülkritizálta a városi közgyűlés kritikáját. Ha már most valami vállalkozó szellem a kritika kritikáját akarná fölülbírálni, akkor ennek csak a következő czímet lehetne adni: — kritika² — azaz, — *kritika a hatványon*. Evvel természetesen nem elégednék meg egy másik még vállalkozóbb szellem és megírná a — kritika³-at vagyis a *kritikát a kőbön*. Ennek viszont természetes folyamánya csak az lehetne hogy mihamarabb megjelennék a

√ kritika; vagyis *gyökronás a kritikából*;

majd a log. kritika azaz a *kritika logarithmusa*; végül, ha

kritika = k, akkor

$$\log. \sqrt{\frac{\cos k. \sin k + \sin k. \text{tang } k.}{\cos k. \text{cotang } k - \sin k. \text{tang } k.}} = x,$$

vagyis ott vagyunk, a hol mádi merkantil. Az egészből pedig az a megszívlelendő, hogy „de gustibus non est disputandum.“

○ **A német szó ellen.** Harcra kelt a budapesti egyetemi ifjuság a német zengerájok ellen. És joggal, hogy teljes erővel támadt föl a diákságban a nemzeti önérzet, kibén legyen meg a nemzeti sovinizmus ha nem bennük. Mert bizony undorító dolog az, hogy a magyar székes fővárosban, a német zengerájok e céda hada, még mindig a fénykorát éli. Elvégre annyi sok Budapestnek a szórakoztató helye — hogy a társadalmat megmetélyező német zengerájokra bizony semmi szükség nincsen.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A SVIHÁKOK.

BEMUTATÓ ELŐADÁS.

Ugy látszik hogy nemcsak a bohókás- és kéjes mozdulatú táncos operettek vonzák a közönséget a színházba . . . Tehát nagyon eltévelyednek azok a kik azt állítják, hogy a publikum elcsigázott szürke hangulatának csakis a kaviár izü sikamlós tárgyú darab van nyére.

A kaviárt és a sikamlós tárgyat nélkülözi ez a darab. — de annál kellemesebb a zenéje és a hallgatót mindvégig leköti, és kellemes gerjedelembe ringatja.

A svihákok bemutató előadása alatt tapasztaltuk hogy mégse olyan rosszak színészeink, mint a miyennek az utóbbi időben kikiállították őket.

Különösen kell kiemelniük Mátyás Arankát, ki a svihákok előadásán határozottan brillirozott ének tudása, és játéka által. „A szép májusi est“ kezdetű dalát zajos taps között többször kellett megismételnie. Felhő Rózsinak szintén kijutott a sikerből, hangulatot keltő játékaért. Polgár Sándor, Rubos Árpád, Haidt Margit és Komlóssy Ilonka szintén ügyesek voltak, a darab sikerét emelték Giréth. Boda és Nemes, dicséretet és elismerést érdemel Dienzl karmester ki minden operettet szorgalommal és fényes sikerrel tanít be. (HII.)

IRODALOM.

A karácsonyi könyvpiac irodalmi termékei közül, kétségtelenül feltűnő helyet foglal el egy kolozsvári fiatal uri leánynak *Reschner Ilonának* „Porszemek“ című kötete. Merész vállalkozás ma a neves írók jobbnál-jobb művei között, versenyre kelni egy ismeretlen névnek, *egy leánynak* a bábérért. de ha elolvassuk, ennek az — eláruljuk — alig tizenhét éves leánynak a kötetét, dicsérrünk kell azt a bátorságot, amely gazdagítja a magyar iroalmat egy becses és értékes kötetel. Kezembe vettem ezt a szürke borítékú, egyszerű, izléses és tetszetős külsejű könyvet. Az első betűtől, az utolsóig végig olvastam egyszerre. Egy végtelenül kedves egyszerű eszközökből dolgozó író egyéniség domborodik ki előttem, akinek van mondanivalója, vannak érzései és van merészsége oly eszmékkel foglalkozni, melyeket csak sejtethet, melyekbe bele nem hatolhatott, de amelyeket természetes érzésénél fogva megért és megértet. Előszava, — melyet nem

valami divatos író által iratott — hanem önmaga írt, egy megkapó költemény. Ezután egymást követik a változatos tónusú hangulatos, kedélyes elbeszélések. Formaérzéke briliáns, cselekményei gördülékenyek, eredetiek érdekesek. Hogy ily sokat foglalkozunk ezzel a kötetel, azt megmagyarázhatja az a körülmény, hogy nem a nagyokat, a neveket kell támogatnunk, mert azok nem szorulnak arra, hanem a gyengébbeket a kezdőket: ezeknek kell hogy a sajtó nyujtsa vezető kezét, hogy legyen erejük önbizalmuk a továbbhaladásra, hogy tenetségük ne kallódjék el a közöny gyilkos némaságában, hanem acélosodjék meg a szeretet tüzében. A könyv ára 3 korona és kapható a szerzőnél *Reschner Ilonánál* Kolozsvárott, Nagy Szamos-utca. (Hj.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kéziratokat nem adunk vissza. Folyóiratunkat érdeklő szellemi közlemények Arad, Szabadság-tér 16. szám alá czimzendők.

Tatjana Arad. Ön azt írja hogy, a szerelmes ember arany mind addig, míg „igent“ nem mondanak neki, később ezüsté válik mikor igent mondtak: utóljára pedig réz lesz belőle, mikor völegényből ferjé válik.

Ha ezt Ön tapasztalatból idézi „Mantegazzából“ akkor kevés szavunk van hozzá. Ellenben ha csak mint feltételes tételt említé . . . Ugyan is ha még leány Ön? . . . Akkor mi is idézünk Mantegazzától . . . Hogy — viseld magad közönyösen a legmelegebb ömlengésekkel és vallomásokkal szemben is. Ha a kérő önszeretete nagyobb szerelménél, akkor az utóbbi ki fog hülni. Ha pedig szerelmé nagyobb büszségénél, akkor mind szerelmesebb lesz. Ebből láthatja Ön hogy a szerelmes emberek nem mind egyformák.

K. G. Arad. Igen, Honisch — egy személy Liptófalvi-val.

Szöke Mici. Tessék elhinni hogy a kedves mamája csak megharagudna reánk ha nyomatatásba látná ezt a verset, abban Önnek igazza lehet — hogyha tizenhatesztendő lesz hát jobb verset fog írni.

Almaviva. Arad. Nem szeretünk olyan dolgokkal foglalkozni a mi nem tartozik reánk, előfizetését egyébként igen szívesen fogjuk venni.

T. L. Uram . . . mélyen sajnáljuk, de a versike plágium.

H . . . z. Igen, azt újra ismételjük hogy kéziratot szívesen veszünk mindenkitől — de hát arról meg mi igazán nem tehetünk hogy nem minden közölhető a mi hozzánk beérkezik. Talán más irányban tessék próbát tenni.

Amateur. Arad. Tessék beküldeni a fényképet.

Sz. R. Úgyes dolog, de elkésve érkezett, minden bizonnal sorát ejtjük.

Plutó. Arad. Folytatásos dolgokat, még most nem kezdetünk el. A kézirat az egyszer, kivételesen rendelkezésére áll.

Nem közölhető. Dráda angyal — Karácsonykor — Felületett — Isten gyermek — Dalaim — Néha sírok — Hó takarja — Álmodok.

B. L. Szt.-Anna. Törszüke miatt most lehetetlen több verset leadni, a levelével különben a következő számban foglalkozunk.

T. G. Arad. Ujabb versei határozottan jobbak de még mindig nem ütök meg a közölhős mértékét.

Amateur fényképészek . . . akik szép felvételekkel rendelkeznek, szívesen közöljük kepeiket.

Arad és az Alföld fényképészeihez. Szépség rovatumk részére szívesen veszünk szép női arcképeket, az illető objektum nevét is kérjük, fénykép készítőjét megnevezzük.